

คำแนะนำการใช้ยา quinolones ในเด็กอายุน้อยกว่า 18 ปี

โดย สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย

คณะกรรมการ Antibiotic and vaccine use in special circumstances

การใช้ยาในกลุ่มนี้ในเด็กต้องระมัดระวังเพราะมีการศึกษาในสัตว์ได้แก่ หนู สุนัข ที่พบว่ายานี้อาจกด epiphyseal plate และมีผลต่อการเจริญเติบโต¹ บริษัทยาผู้ผลิตจึงแนะนำให้ใช้ยาในผู้ที่อายุเกิน 18 ปี ที่ epiphyseal plate ปิดหรือใกล้ปิดแล้ว อย่างไรก็ตามเนื่องจากมีผู้ใช้นี้ในผู้ป่วยเด็กหลายแห่งในโลกและยังไม่มีกรรวบรวมพบความผิดปกติด้านการเจริญเติบโต โรคทางกระดูก หรืออาการข้างเคียงที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ได้แก่ ความผิดปกติของระบบประสาทส่วนกลาง ภาวะที่ไวต่อแสง ความผิดปกติของการสร้างกลูโคส prolong QT syndrome ความผิดปกติของตับ และผื่นแพ้

ปัจจุบันแพทย์จำเป็นต้องใช้ยาในกลุ่มนี้ในเด็กอายุน้อยกว่า 18 ปีในบางกรณีตามตารางข้างล่างนี้² โดยมีเหตุผลหลัก 3 ประการคือ 1) คือต่อยาหลักที่ใช้อยู่ มีเฉพาะยาในกลุ่มนี้ที่ยังไวต่อเชื้อโรค 2) ไม่สามารถใช้นิโคตินและไม่มียาชนิดรับประทานชนิดอื่นทดแทนได้ 3) แพ้ยาหลักหรือยาในกลุ่มอื่น สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทยจึงรวบรวมกรณีดังกล่าวจัดทำขึ้นเป็นคำแนะนำเพื่อให้แพทย์นำไปใช้ได้ถูกต้องในเวชปฏิบัติ

ข้อบ่งชี้	คุณภาพของหลักฐาน ที่นำมาใช้พิจารณาข้อบ่งชี้ นี้และระดับคำแนะนำ สำหรับการปฏิบัติข้อบ่งชี้
1 การให้ยาป้องกันการติดเชื้อหลังสัมผัสโรค ได้แก่ <i>Bacillus anthracis</i> โดยการสูดดม และ meningococcal infection	5A และ 1A
2 การติดเชื้อทางเดินปัสสาวะจากเชื้อ <i>P. aeruginosa</i> หรือ mutidrug-resistant gram negative bacteria	2A
3 โรค chronic suppurative otitis media หรือ malignant otitis externa จากเชื้อ <i>P. aeruginosa</i>	4C
4 โรค chronic หรือ acute osteomyelitis/osteochondritis จากเชื้อ <i>P. aeruginosa</i>	5C
5 Exacerbation ในผู้ป่วยโรคปอดเรื้อรัง เช่น cystic fibrosis ที่มี <i>P. aeruginosa</i> เป็น colonization และสามารถรักษาแบบผู้ป่วยนอก	2B

6	โรคติดเชื้อ mycobacteria ที่คือต่อยาหลักอื่นๆ และคาดว่าหรือทราบแล้วว่าไวต่อยากุ่มนี้	5C
7	ผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่องติดเชื้อแบคทีเรียแกรมลบที่ต้องการรักษาด้วยยาต้านปรอทหรือคือต่อยาอื่น	2B
8	โรคติดเชื้อทางเดินอาหารสาเหตุจาก multidrug-resistant <i>Shigella spp.</i> , <i>Salmonella spp.</i> , <i>Vibrio cholerae</i> หรือ <i>Campylobacter jejuni</i>	3B
9	โรค bacterial septicemia หรือ meningitis จากเชื้อที่คือต่อยาอื่นหรือเสริมฤทธิ์ผลการรักษาต่อยาหลักอื่นเมื่อจำเป็นหรือในผู้ป่วยเด็กที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่องที่ยาชนิดอื่นใช้ไม่ได้ผล	5C
10	โรคติดเชื้อรุนแรงจากเชื้อที่ไวต่อยานี้ในเด็กที่แพ้ยาหลักและยากุ่มอื่นๆอย่างรุนแรง	5C
11	ผู้ป่วย febrile neutropenia ที่แพ้ยาในกลุ่ม beta-lactam อย่างรุนแรง	1B
12	โรคติดเชื้ออื่นๆ ที่ไม่สามารถรักษาด้วยยาปฏิชีวนะชนิดอื่นได้ อย่างมีประสิทธิภาพ หรือปลอดภัยกว่า หรือจำเป็นต้องใช้ยาต้านปรอท	5C

คุณภาพหรือน้ำหนักของหลักฐานที่นำมาใช้พิจารณา (Level of Evidence)

ระดับที่ 1 หลักฐานที่ได้จากงานวิจัยที่เป็น randomized controlled trials หรือ systematic review ที่ดีอย่างน้อย 1 งานวิจัย

ระดับที่ 2 หลักฐานที่ได้จากงานวิจัยที่เป็น non-randomized controlled trials หรือ before & after clinical trials หรือ cohort studies

ระดับที่ 3 หลักฐานที่ได้จากการศึกษาที่เป็น case-control studies

ระดับที่ 4 หลักฐานที่ได้จากการศึกษาที่เป็น descriptive, case report หรือ case series

ระดับที่ 5 หลักฐานที่เป็น expert opinion หรือ นันทามติ (consensus) ของคณะผู้เชี่ยวชาญ

ระดับคำแนะนำสำหรับการปฏิบัติ (Grade of Recommendation)

ระดับ A แนวทางปฏิบัตินี้ให้มีการนำไปใช้ (strongly recommended)

ระดับ B แนวทางปฏิบัตินี้ให้มีการนำไปใช้ (recommended)

ระดับ C แนวทางปฏิบัตินี้เป็นทางเลือกหนึ่งในการนำไปใช้ (optional)

ระดับ D แนวทางปฏิบัตินี้ไม่แนะนำให้นำไปใช้ในกรณีทั่วไป (Not recommended in normal situation)

ระดับ E แนวทางปฏิบัตินี้ไม่แนะนำให้นำไปใช้ (NOT recommended in all situations)

รายละเอียดการแนะนำ

1. ข้อมูลจากการศึกษาประสิทธิภาพของยาที่ใช้ป้องกันโรคหลังสัมผัสจากเชื้อ anthrax ที่เป็น clinical controlled trial มีจำกัด เนื่องจากเป็นโรครุนแรงไม่เหมาะสมถ้าทำการศึกษาเปรียบเทียบกับยาหลอก

Anthrax เป็นโรคที่มีความรุนแรงและใช้เป็นอาวุธชีวภาพในการก่อการร้าย คณะกรรมการอาหารและยาของประเทศสหรัฐอเมริกา (US FDA) และศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคติดต่อของประเทศสหรัฐอเมริกา (Centers for Disease Control and Prevention, CDC) จึงประกาศขอแนะนำ³⁻⁶ ให้ป้องกันโรค anthrax หลังสัมผัสโดยการสูดดมโดยใช้ยา ciprofloxacin ขนาด 10-15 มก./กก./โดส รับประทานทุก 12 ชั่วโมง ขนาดสูงสุดไม่เกิน 1 กรัม/วัน เป็นระยะเวลา 60 วันโดยแนะนำให้ป็นยาที่ใช้ในเบื้องต้นจนกว่าจะทราบผลความไวของยาปฏิชีวนะต่อเชื้อ

Meningococcal disease เป็นโรคที่มีความรุนแรงและแพร่กระจายง่าย CDC แนะนำให้ใช้ยาป้องกันหลังสัมผัสเฉพาะกรณีสัมผัสแบบใกล้ชิด (close contact)⁷ เท่านั้น ได้แก่ อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันกับผู้ป่วย บุคลากรที่ใส่ท่อช่วยหายใจโดยไม่ได้ใส่เครื่องป้องกันที่เหมาะสม ผู้ป่วยจะได้รับยาปฏิชีวนะไม่ถึง 24 ชั่วโมง การสัมผัสผู้ป่วยภายใน 7 วันก่อนมีอาการในกรณีต่อไปนี้ เด็กในสถานเลี้ยงเด็ก นอนในห้องเดียวกับผู้ป่วย สัมผัสสิ่งคัดหลั่งโดยตรงเช่น การจูบ ใช้แปรงสีฟันหรือช้อนร่วมกัน ยาปฏิชีวนะที่แนะนำให้ใช้ได้แก่ rifampin, ceftriaxone, azithromycin หรือ ciprofloxacin สำหรับ ciprofloxacin อาจพิจารณาใช้ได้เด็กอายุตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป ขนาด 20 มก./กก. รับประทานครั้งเดียว ขนาดสูงสุดไม่เกิน 500 มก.⁷⁻⁹

2. เนื่องจากยาในกลุ่ม quinolone ได้แก่ ciprofloxacin เป็นยาที่ออกฤทธิ์ในการฆ่าเชื้อ *P. aeruginosa* ได้ดีจึงใช้เป็นยาทางเลือกในการรักษาการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ (UTI) ที่มีสาเหตุมาจาก *P. aeruginosa* หรือ multidrug-resistant gram negative bacteria การพิจารณานำมาใช้เนื่องจาก ciprofloxacin เป็นยารับประทานที่มี bioavailability สูง ส่วนใหญ่ขับทางปัสสาวะและมีผลข้างเคียงต่อไตน้อย จึงเป็นยาที่เหมาะสมในการใช้รักษาการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ แม้ว่าข้อมูลการใช้ยากกลุ่ม quinolone รักษาการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะในเด็กยังมีจำกัด แต่พบว่ามีผลการศึกษาทางคลินิก¹⁰⁻¹² ที่แสดงให้เห็นว่า การใช้ quinolone ซึ่งได้แก่ ciprofloxacin มีประสิทธิภาพดีในการรักษาการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะจากเชื้อ *P. aeruginosa* หรือ multidrug-resistant gram negative bacteria

ยาชนิดรับประทานที่ดูดซึมได้ดีเช่น ciprofloxacin (ดูดซึมได้ร้อยละ 70)¹³ ไม่ควรรับประทานร่วมกับ magnesium- และ aluminum-containing acids, sucralfate (มี aluminum) หรือ ferrous sulfate¹⁴

3. จากผลการศึกษาทางคลินิก^{15,16} พบว่าการใช้ ciprofloxacin ear drop มีประสิทธิภาพในการรักษา chronic suppurative otitis media ซึ่งเชื้อก่อโรคส่วนใหญ่ได้แก่ *S. aureus* และ *P. aeruginosa* พิจารณาใช้ systemic

ciprofloxacin ในการรักษา chronic suppurative otitis media จากเชื้อ *P. aeruginosa* ซึ่งไม่สามารถรักษาโดยการระบายหนองที่อยู่ใต้อาหวน (aural toilet) หรือไม่สามารถใช้การรักษาเฉพาะที่ (topical therapy) เพียงอย่างเดียว

4. การศึกษาทางคลินิก พบว่า quinolone โดยเฉพาะ ciprofloxacin มีประสิทธิภาพดีในการรักษาการติดเชื้อของกระดูกและข้อ โดยเฉพาะเชื้อ *P. aeruginosa* พบว่าการกระจายของยาเข้าสู่กระดูกและข้อในระดับสูงและไม่พบความแตกต่างของผลการรักษาระหว่างการให้ในรูปแบบรับประทานหรือฉีดเข้าเส้นเลือด^{17,18} แต่ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในผู้ใหญ่ ส่วนการศึกษาในเด็กมีจำกัด ควรพิจารณาการให้ยาตามความเหมาะสม

5. ข้อมูลประสิทธิภาพของ ciprofloxacin ในรูปแบบรับประทานต่อการรักษาการติดเชื้อ *P. aeruginosa* ในปอดของผู้ป่วย cystic fibrosis มีการศึกษาอย่างกว้างขวางในเด็กพบว่า ทำให้อาการติดเชื้อดีขึ้นถึงร้อยละ 98-100¹⁹⁻²² แต่อาจพบอัตราการติดเชื้อซ้ำร้อยละ 47-74¹⁹⁻²²

6. ยาในกลุ่ม quinolone จัดเป็น second-line drug ของยารักษาวัณโรค การศึกษาพบว่า moxifloxacin^{23,24} มีฤทธิ์ในการฆ่าเชื้อ *Mycobacterium tuberculosis* ได้ดีที่สุดในระดับ MIC ต่อเชื้อต่ำมาก ดังนั้นยาในกลุ่ม fluoroquinolone โดยเฉพาะ levofloxacin, moxifloxacin จึงเป็นยาที่มีบทบาทสำคัญในการรักษาวัณโรคที่ดื้อยา (multidrug-resistant tuberculosis)²⁵ อย่างไรก็ตาม ofloxacin เป็นยาที่มีข้อมูลทางคลินิกในการรักษาผู้ป่วยเด็กที่เป็นวัณโรค²⁶

7. การติดเชื้อแบคทีเรียแกรมลบที่ไวต่อยาในกลุ่ม quinolone ได้แก่เชื้อทั้งที่เป็นการติดเชื้อในชุมชน และการติดเชื้อในโรงพยาบาล (ควรมีผลการตรวจความไวของยาต่อเชื้อ) ทั้งที่เป็น intracellular organism เช่น salmonella เพราะยาสามารถเข้าเซลล์และเนื้อเยื่อได้²⁷ และ extracellular organism ยกเว้น *E. coli* ที่มีอุบัติการณ์ดื้อยานี้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 50²⁸ และมักยังไวต่อยาอื่นๆ เช่น aminoglycoside, cephalosporin

8. เมื่อเปรียบเทียบยา 3 ชนิดในกลุ่ม quinolone ที่มีการใช้ในเด็กอย่างแพร่หลายคือ norfloxacin, ofloxacin และ ciprofloxacin มีคุณสมบัติตามเภสัชวิทยาที่สำคัญบางประการ ที่แพทย์ควรทราบเพื่อนำไปปรับใช้ทางคลินิกดังแสดงในตารางที่ 2^{14,29}

ตารางที่ 2 คุณสมบัติทางเภสัชวิทยาบางประการของยา norfloxacin, ofloxacin และ ciprofloxacin

ยา	รูปแบบยา	bioavailability (%)	ขับถ่ายทางไต (%)	ผ่านเยื่อหุ้มสมอง
norfloxacin	tablet	50	27	ไม่ผ่าน
ofloxacin	tablet	มากกว่า 95	73	ผ่าน
ciprofloxacin	tablet, iv	70	29	ผ่าน

ยา norfloxacin ถูกดูดซึมได้น้อยจากทางเดินอาหาร ดังนั้นยาจะอยู่ใน lumen ของลำไส้เป็นส่วนใหญ่ เหมาะที่จะใช้รักษาโรคท้องร่วงและเมื่อขับถ่ายออกทางปัสสาวะก็จะอยู่ในกระเพาะปัสสาวะมากถึงสามารถใช้รักษาโรคติดเชื้อทางเดินปัสสาวะส่วนล่าง ตั้งแต่กระเพาะปัสสาวะอักเสบ (cystitis) หรือท่อปัสสาวะอักเสบ (urethritis) ได้ดี แต่เนื่องจากการดูดซึมน้อยจึงไม่ควรนำไปใช้รักษาโรคกรวยไตอักเสบ (acute pyelonephritis) ควรเลือกใช้เป็น ofloxacin หรือ ciprofloxacin แทนจะดีกว่า

สำหรับการรักษาโรคติดเชื้อทางเดินอาหารควรให้ยาปฏิชีวนะกลุ่ม quinolone ช่วงสั้นๆ ยาที่เหมาะสมคือ norfloxacin ขนาด 15-20 มก./กก./วัน แบ่งให้วันละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 3 วัน

9. โรค bacterial septicemia หรือ meningitis จากเชื้อที่ดื้อต่อยาอื่นหรืออาจหวังผลจากการให้ยาแบบ combination เพื่อเสริมฤทธิ์ผลการรักษาต่อยาหลักอื่น ได้แก่ *Pseudomonas aeruginosa*, *Klebsiella pneumoniae*³⁰⁻³²

กรณีเยื่อหุ้มสมองอักเสบจากเชื้อ *Salmonella spp.* พิจารณาให้ชนิดยาแบบ combination ระหว่าง cefotaxime/ceftriaxone ร่วมกับ ciprofloxacin เป็นระยะเวลา 4-6 สัปดาห์³³

10. Quinolone เกิดการแพ้ยาแบบ hypersensitivity type I (anaphylaxis) ได้น้อย เมื่อแพ้ยาตัวหนึ่งในกลุ่มนี้ ยาในกลุ่มเดียวกันมักก่อให้เกิดอาการแพ้ยาได้ด้วย^{34,35} มักไม่พบการแพ้มี cross reaction กับยาในกลุ่มอื่น

11. กรณีผู้ป่วย febrile neutropenia ที่แพ้ยาในกลุ่ม beta-lactam อย่างรุนแรง อาจพิจารณาใช้ ciprofloxacin ร่วมกับ clindamycin เป็นยาเบื้องต้นอย่างครอบคลุม (empirical treatment) ในการรักษาได้³⁶

12. โรคติดเชื้ออื่นๆ ที่ไม่สามารถรักษาด้วยยาปฏิชีวนะอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือปลอดภัยกว่า (เช่น กรณีเชื้อดื้อยา หรือแพ้ยา) หรือจำเป็นต้องใช้รับประทานโดยไม่มียาอื่นที่รับประทานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

1. Schaad UB, Fluoroquinolone antibiotics in infants and children. *Infect Dis Clin North Am.* 2005; 19:617-28.
2. Committee on Infectious Diseases. The use of systemic fluoroquinolones. *Pediatrics.* 2006;118:1287-92.
3. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Update: Investigation of anthrax associated with intentional exposure and interim public health guidelines, October 2001. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep.* 2001;50:889-93.
4. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Recognition of illness associated with the intentional release of a biologic agent. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep.* 2001;50:893-7.
5. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Update: Investigation of bioterrorism-related anthrax and interim guidelines for exposure management and antimicrobial therapy, October 2001. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep.* 2001;50:909-19.
6. Meyerhoff A, Albrecht R, Meyer JM, Dionne P, Higgins K, Murphy D. US Food and Drug Administration approval of ciprofloxacin hydrochloride for management of postexposure inhalational anthrax. *Clin Infect Dis.* 2004;39:303-8.
7. American Academy of Pediatrics. Meningococcal infections. In: Pickering LK, Baker CJ, Kimberlin DW, Long SS, eds. *Red Book 2009: Report of the Committee on Infectious Diseases.* 28th ed. Elk Grove Village, IL: American Academy of Pediatrics, 2009:455-63.
8. Fraser A, Gafter-Gvili A, Paul M, Leibovici L. Antibiotics for preventing meningococcal infections. *Cochrane Database Syst Rev.* 2006 Oct 18;(4):CD004785.
9. Gardner P. Clinical practice. Prevention of meningococcal disease. *N Engl J Med.* 2006;355:1466-73.
10. van den Oever HL, Versteegh FG, Thewessen EA, van den Anker JN, Mouton JW, Neijens HJ. Ciprofloxacin in preterm neonates: case report and review of the literature. *Eur J Pediatr.* 1998;157:843-5.
11. Naccari F, Salpietro DC, De Sarro A, et al. Tolerance and pharmacokinetics of ciprofloxacin in the chick. Preliminary experience in subjects of pediatric age with urinary tract infections (UTI). *Res Commun Mol Pathol Pharmacol.* 1998;99:187-92.
12. Alghasham AA, Nahata MC, Clinical use of fluoroquinolones in children. *Ann Pharmacother.* 2000;34:347-59.

13. Turnidge J. Pharmacokinetics and pharmacodynamics of fluoroquinolones. *Drugs*. 1999;58:S29-36.
14. Wolfson JS, Hooper DC. Pharmacokinetics of quinolones: newer aspects. *Eur J Clin Microbiol Infect Dis*. 1991;10:267-74.
15. Sabharwal V and Marchant CD. Fluoroquinolone use in children. *Pediatr Infect Dis J*. 2006;25:257-8.
16. Miró N. Controlled multicenter study on chronic suppurative otitis media treated with topical applications of ciprofloxacin 0.2% solution in single-dose containers or combination of polymyxin B, neomycin, and hydrocortisone suspension. *Otolaryngol Head Neck Surg*. 2000;123:617-23.
17. Waldvogel FA. Use of quinolones for the treatment of osteomyelitis and septic arthritis. *Rev Infect Dis*. 1989;11:S1259-63.
18. Lew DP, Waldvogel FA. Quinolones and osteomyelitis: State-of-the-art. *Drugs*. 1995;49:S100-1.
19. Rubio TT, Miles MV, Lettieri JT, Kuhn RJ, Echols RM, Church DA. Pharmacokinetic disposition of sequential intravenous/oral ciprofloxacin in pediatric cystic fibrosis patients with acute pulmonary exacerbation. *Pediatr Infect Dis J*. 1997; 16:112-7.
20. Schaad UB, Wedgwood J, Ruedeberg A, Kraemer R, Hampel B. Ciprofloxacin as antipseudomonal treatment in patients with cystic fibrosis. *Pediatr Infect Dis J* 1997; 16: 106-11.
21. Church DA, Kanga JF, Kuhn RJ, et al. Sequential ciprofloxacin therapy in pediatric cystic fibrosis: comparative study vs. ceftazidime/tobramycin in the treatment of acute pulmonary exacerbations. The Cystic Fibrosis Study Group. *Pediatr Infect Dis J* 1997;16:97-105.
22. Richard DA, Nousia-Arvanitakis S, Solich V, Hampel BJ, Sommerauer B, Schaad UB. Oral ciprofloxacin vs. intravenous ceftazidime plus tobramycin in pediatric cystic fibrosis patients: comparison of antipseudomonas efficacy and assessment of safety with ultrasonography and magnetic resonance imaging. Cystic Fibrosis Study Group. *Pediatr Infect Dis* 1997;16:572-8.
23. van den Boogaard J, Kibiki GS, Kisanga ER, Boeree MJ, Aarnoutse RE. New drugs against tuberculosis: problems, progress, and evaluation of agents in clinical development. *Antimicrob Agents Chemother*. 2009;53:849-62.
24. Pletz MW, De Roux A, Roth A, Neumann KH, Mauch H, Lode H. Early bactericidal activity of moxifloxacin in treatment of pulmonary tuberculosis: a prospective, randomized study. *Antimicrob Agents Chemother*. 2004;48:780-2.

25. Mitnick CD, Shin SS, Seung KJ, Rich ML, et al. Comprehensive treatment of extensively drug-resistant tuberculosis. *N Engl J Med.* 2008;359:563-74.
26. World Health Organization. Management of MDR-TB: a field guide: a companion document to guidelines for programmatic management of drug-resistant tuberculosis: integrated management of adolescent and adult illness. WHO/HTM/TB/2008.402.
27. Bergeron MG. The pharmacokinetics and tissue penetration of the fluoroquinolones. *Clin Invest Med.* 1989;12:20-7.
28. National Antimicrobial Resistance Surveillance Center, Thailand. Antibiogram 2007 (Available at <http://narst.dmsc.moph.go.th/ars/box/anti2007.pdf>) Accessed on 8 Feb 2011.
29. Hooper DC, Strahilevitz J. Quinolones. In: Mandell, Douglas and Bennett's Principles and Practice of Infectious Diseases, Seventh edition. Mandell GL, Bennett JE and Dolin R, eds. Churchill Livingstone, Pennsylvania 2010:487-510.
30. Shlaes DM, Bass SN. Combination antimicrobial therapy. *Pediatr Clin North Am.* 1983;30:121-34.
31. Rahal JJ Jr. Rationale for use of antimicrobial combinations in treatment of gram-negative infections. A review of recent reviews. *Am J Med.* 1983;75:68-71.
32. Mesaros N, Nordmann P, Plésiat P, et al. *Pseudomonas aeruginosa*: resistance and therapeutic options at the turn of the new millennium. *Clin Microbiol Infect.* 2007;13:560-78.
33. Price EH, de Louvois J, Workman MR. Antibiotics for *Salmonella* meningitis in children. *J Antimicrob Chemother.* 2000;46:653-5.
34. Scherer K, Bircher AJ. Hypersensitivity reactions to fluoroquinolones. *Curr Allergy Asthma Rep.* 2005;5:15-21.
35. Schmid DA, Depta JP, Pichler WJ. T cell-mediated hypersensitivity to quinolones: mechanisms and cross-reactivity. *Clin Exp Allergy.* 2006;36:59-69.
36. Freifeld AG, Bow EJ, Sepkowitz KA, et al. Clinical practice guideline for the use of antimicrobial agents in neutropenic patients with cancer: 2010 Update by the Infectious Diseases Society of America. *Clin Infect Dis.* 2011;52:427-31.

คณะอนุกรรมการ Antibiotic and vaccine use in special circumstances

รศ.(พิเศษ) ทวี โชติพิทยสุนนท์	ที่ปรึกษา
รศ.พ.อ.วีระชัย วัฒนวิระเดช	ประธาน
รศ.พญ.อัจฉรา ตั้งสถาพรพงษ์	กรรมการ
พญ.จุไร วงศ์สวัสดิ์	กรรมการ
นท.หญิง จุฑารัตน์ เมฆมัลลิกา	กรรมการ
พญ.วนัทปรีชา พงษ์สามารถ	กรรมการ

ผู้ร่างฉบับร่าง “คำแนะนำการใช้ยา quinolones ในเด็กอายุน้อยกว่า 18 ปี”: รศ.พ.อ.วีระชัย วัฒนวิระเดช และ
พ.ต.นพ.เดชวิจิตร สุวรรณภักดี